

Til lovforslag nr. L 2 og L 3. Skriftlig fremsættelse (4. oktober 2000)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til børnelov.

(Lovforslag nr. L 2).

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Ændringer som følge af børneloven m.v.).

(Lovforslag nr. L 3).

Lovforslagene er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 197 og L 198, der blev fremsat den 9. februar 2000. Forslagene har navnlig til formål at gennemføre en fuldstændig revision af reglerne om faderskab m.v. Med lovforslagene bliver bl.a. bestemmelserne om, hvordan faderskab fastslås, gjort mere tidssvarende, og sagsgangen ved statsamterne og domstolene moderniseres og forenkles.

Lovforslagene bygger på betænkning nr. 1350/1997 om børns retsstilling. Betænkningen, der er afgivet af Justitsministeriets Børnelovsudvalg, har som grundlæggende principper bl.a., at gifte og ugifte forældre skal ligestilles ved fastslåelse af faderskab, at ethvert barn så vidt muligt både skal have en far og en mor, at behandlingen af faderskabssager skal være mere smidig, uformel og borgervenlig, og at faderskabsreglerne skal indrettes efter de nye retsgenetiske muligheder.

Det nævnte princip om ligestilling mellem gifte og ugifte forældre skal bl.a. ses på baggrund af, at omkring halvdelen af alle børn i dag fødes i papirløse samlivsforhold. I den forbindelse afskaffes i lovforslagene de forældede udtryk »ægtebørn« og »børn uden for ægteskab«.

De nye regler om faderskab m.v. kan i øvrigt sammenfattes således:

Den gældende pater est-regel om registrering af ægtemænds faderskab i forbindelse med fødslen forenkles og moderniseres.

Der åbnes mulighed for, at ugifte par i forbindelse med fødslen kan få mandens faderskab registreret, uden at der rejses faderskabssag. Det kan ske, hvis parterne erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet (»omsorgs- og ansvarserklæring«).

Registreres faderskabet på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring, får forældrene automatisk fælles forældremyndighed. Der vil således ikke længere skulle indgås særlig aftale herom. Denne ordning betyder bl.a. en lettelse for de mange ugifte forældre, som i dag indgår aftale om fælles forældremyndighed.

Kan faderskabet ikke registreres i forbindelse med fødslen, skal sagen først søges løst i statsamtet. Som noget nyt får statsamterne adgang til - med parternes samtykke - at foranstalte retsgenetiske undersøgelser. Dette må antages at indebære, at langt de fleste faderskabssager vil kunne afsluttes under den mere smidige og uformelle procedure i statsamtet i stedet for, at sagen skal indbringes for retten.

Samtidig er det helt centralt, at statsamterne kun behandler sager, som det ikke giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder at behandle og afslutte uden for retssystemet. Den foreslåede ordning indebærer derfor bl.a., at statsamtet skal indbringe sagen for retten, hvis en af parterne beder om det, eller hvis sagen af anden grund ikke er så enkel, at den bør behandles i statsamtet.

Statsamtet kan som hidtil ikke træffe afgørelse i sagerne, men kun modtage frivillig anerkendelse af faderskabet. Egentlige afgørelser om, hvem der er far til et barn, kan fortsat kun træffes af domstolene.

For at et barn så vidt muligt kan få både en far og en mor, skærpes moderens pligt til at oplyse,